

និដើនគ្រួស មិពោលអាមេរិច-ញប់ទីនិហាញងគោរម្រីហាវៃ

នាំ ១៨២៦ - មិពោលអាមេរិចណាល់ឡានមិពោលងគោរម្រីហាវៃគេសកាដាច់ជាងមូនុសម័តពោកជាងម្រីវេសអេង និហាញនិវមិតមីសរីសដេងអេង។

នាំ ១៨៩៣- តាហែនមិពោលអាមេរិចម័តមូកមិពោលហាវៃ មមីសឡានឆក់នាវដាច់មបានអាមេរិចជាងងកុនិហាញម៉ាមូនុសតិគ្វាងមិពោលអាមេរិចចុតចោកម្រីអាមេរិចកាលីម្រីនេះហាវៃ មមីសឡាន ហាវៃ ជាងងគ្រោរម្រីអ្យាគុបាស់ដងនាវម័តមីមិពោលអាមេរិច។ ជេសរី មិពោលអាមេរិច “បី”អន់ កាដាច់មូអូរិ មោះនាក់ **Liliuokalani**ធុរិមូហោមម័តមូកងគោរម្រី។ (រីក់នាវមូអុចកាដាច់មូអូរិគីងនគ្រោង <http://www.kanakamaolipower.org/history.php>)។

នាំ ១៨៩៨-មិពោលអាមេរិចនិក់ងគោរម្រីហាវៃ ជាងងគោរម្រីបាំង “គីងនាវវ៉ាយមូ” មូគេសនិក់គីងនាវគេសគ្រោមនិគ្រោមសំបុតសន្ធិសញ្ញាអូស ប៉ាស់នាប់នស់ និក់នាវអុចគីងឡេកម៉ាប៉ាល់មីអន់ឡេកនូសនិហាំជេសរីគីងគេសនិក់ងគោរម្រី ឡេស្យានណា ហ្វារីដា តេចសាស និហាញងគោរម្រីអេងៗដង។ គីងនាវវៃមិពោលងគោរម្រីគីស និដីមូគេសនិគ្រោមសំបុតសនិសាញ៉ានិដេរ ជាងឡាននាវមីតមីសម្រីអេងជាងហូមនោនាវ មូគេសយិត់អោស។

នាំ ៩៥៩- មិពោលអាមេរិចជានហោះឆ្នោតអ្យាត់នោសនិហាំហែនឡាន គីម៉ាអោបនោសនិហាំហែនឡានឡាន មិពោលហែនឡានម័តម័តមីសនាវមូម័តមូកខិនបាំងដង និហោម៉ាអុចឡាប់និគ្រលមិពោលអាមេរិចជាងងគោរម្រីហែនម៉ាយដង។ គីម៉ាគីសគីងនាវបាំងអុច មិពោលអាមេរិចងគ្រោសនាវអ្យូបលើបៃ គីសគីមនិគ្រោមសំបុតធិមនុញមិពោលអង់ការិហោនគេស ឡានមិពោលហោនឡានហាវៃអុចគីរីសម្រីអេងឡានមូ។ យោរិឡានគេសនាវគីលនាវបោះឆ្នោតប៉ាសមិពោលតាហែនអាមេរិច១០,០០០នុស គីម័តងគោរម្រីកាដាច់ហាវៃ មិពោលអាមេរិចគេសមូអុចរិយើកអ័ក់ម៉ាឡាប់លូងដាស់អាមេរិច ជេសរីហាវៃជាងងគោរម្រីហោនអាមេរិចលើ៥០។

អ្យូយអ័ម្យារី- ហាវៃ ជាងងគោរម្រីគុប៉ាស់ដឹងមូអ្យូសដិតវិបាត់គីមម្រីអាមេរិច និហាញម៉ាអាមេរិចហោមម៉ាម័តមូកហោនឡានហាវៃអុចដោយនាវគេសរីសអេងគីសម៉ានិបតាគ្រោមដោយគ្រិងលុម៉ូដេង។ គីម៉ា មូគិតឡាននាវអ្យូហោមដាស់ដឹកអុស?

យុទ្ធសាស្ត្រដាច់ដឹង មិពោលអាមេរិចគុវិសអ័ក់ដិៗអ័ប័និគុះ “មិពោលនីមជាងចោនឡានដុតវិប៉ាតអ្វើសកាលើងគោវិប្រើអ្សា”! និហាញម៉ា នារនិគំនិគីកោន វៃខិនបាំង អិនមិត័តោនតានុសនិហិនិអា? “...ម៉ានារវិសដាស់កោនមនុសអុច និហាញនារយុកនិដាចដីម៉ាកោនមនុសឡេកវិដោច”!

ត្រីម៉ាគិតអ័ក់វិឡាវអ្សា នារទាន់គុវិសជាងប្រើអែងមិពោលហាវៃ ទាន់អ្សាញនិគ្រោមនិគ្រោង www.kanakamaolipower.org និហាញម៉ា www.thelawfulhawaiiangovernment.org

ជេសបាស់ដិក់តឹមឡើសវិក្លាយប្រើខែម្សាយ នាំ១៨៩៣ កាដាច់មូអ្សវ Liliuokalani ជេងកាដាច់យោវម៉ានិគ្រោមនារវែងគោវិប្រើកាដាចហាវៃ និទ្វាល់និ គ្រោមសំបុតមូអុច ឡាស់និអា និទ្វាល់ក្វិវាញមិត័មូកមិពោលអាមេរិច Grover Cleveland ត្រីម៉ាទាន់អិនតាហ៊ែនយិកមិពោលអាមេរិចគើលមិពោលនិ គ្រោងនារនិដុស។ នារនិទ្វាល់និគ្រោមសំបុតអ្សា និហាញម៉ានិគ្រោងមិមីសនិជើនប្រើទាក់នាំ១៨៩៧ ជេងនិគើមនារជេវិជិតម៉ានារវែងគោវិប្រើតិ។ នារ អ្សាមិមីសឡាស់កាដាច់មូអ្សវនិហាញមិពោលចោនឡានហាវៃ មូវិមិមីសឡាស់វិញោបចាញ់ឡាស់មូគេសងកុអ្សសក្រុសម៉ាមិពោលមិត័មូកងគោវិប្រើ អ្សាអ្សសៈ យោវម៉ានារវី មិពោលមិត័មូកងគោវិប្រើហាវៃ ជាងមិពោលមិត័មូកទិសនារវី។ មិពោលមិត័មូកនារវីសជេងហាវៃតឹងនារវិមិត័មីសនារវិខិន បាំងនើម ជាងមិពោលមិត័មូកនារវីសជេងចោនឡាននិហោវៃ។ និគ្រោមសំបុតកាដាច់មូអ្សវកើតបាដឹងអា៖

ហ៊ែនកាដាច់មូអ្សវ Liliuokalani បាសនារទើយម៉ាប្រាស និហាញគុវាដឹងនិគ្រោមសំបុតនារវែងគោវិប្រើប្រាស់ហាវៃទាន់មូអុចដុតវិប៉ាតម៉ានារបី និហា ញនារបាស់កាន់ទង់ឡេក ជេងទីសម៉ានារហ៊ែនអុច និហាញម៉ាមិពោលមិត័មូកនារវីសជេងចោនឡានតឹងនារវិនិគ្រោមសំបុតងគោវិប្រើប្រាស់ហាវៃ យោវម៉ាមិពោលមូនុស ឡាស់នាក់ខិនបាំងនើមនិជេងមិពោលមិត័មូកនិជើសអិនម៉ាងគោវិប្រើប្រាស់អា។

នារហ៊ែនអិនមូមិត័មូកងគោវិប្រើម៉ាមិពោលតាហ៊ែនអាមេរិច និហាញម៉ាក្វិវាញមិត័មូក ក្វិវាញ *John L. Stevens* គេសអិនតាហ៊ែនអាមេរិចងក្លើយនិគុ កងគោវិ Honolulu និហាញម៉ាមិមីសឡាស់ បាំងមិកើលមិពោលមិត័មូកញជើសគុ។ អាបារី ត្រីម៉ាមូគេសទីមលី៖ម៉ាមិពោលតាហ៊ែនមិកាសយិត កោនមនុស មិនជាននិដាឆិកនារតឹមដិកែបម៉ានារមិន និហាញគុបាសដឹងនារទើយអា និហាញមិប្លើកនារទើយអិនហ៊ែនគិតម៉ាអាមេរិចមូហោមទើយវិ ដឹងម៉ានារមូអុច កើតឡាស់តើមនិគ្រោមសំបុត តាក់មិបារិមនុសនិគ្រក់គិប និហាញម៉ាអិននារទើយមិប្លើកអិនហ៊ែន កើតនារហ៊ែនទាន់ជេងងគោវិប្រើ គុវាដឹងនារវី នារមិត័មីសវីសជេងអែងគោលទាក់ហាវៃ។

ជានតា Honolulu នារលើ១៧ ខែម្សាយ នាំ១៨៩៣។